

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

9.11.2011

B7-0583/2011

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Eelseisev ELi ja USA tippkohtumine ning Atlandi-ülene majandusnõukogu

Helmut Scholz, Marie-Christine Vergiat, Willy Meyer
fraktsiooni GUE/NGL nimel

RE\883090ET.doc

PE472.794v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon eelseisva ELi ja USA tippkohtumise ning Atlandi-ülese majandusnõukogu kohtumise kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et 21. sajandi alguses on toimunud nihe mitmepooluselise maailmakorra suunas, mis eeldab ühiste probleemide kollektiivset lahendamist rahvusvahelisel tasandil; arvestades, et nii EL kui ka USA peavad selle olukorraga kohanema ja olema rahvusvahelistes suhetes koostööaltimad;
- B. arvestades, et ELi ja USA majanduse maht moodustab ligikaudu poole maailma majandusest ja arvestades, et neil kahel on seetõttu eriline kohustus lahendada praegune majandus- ja toidukriis, mis ei mõjuta mitte üksnes Euroopat ja USA-d, vaid kogu maailma majandust ja poliitikat;
- C. arvestades, et kriisi kestel on tööpuudus kasvanud USAs 9,1%ni ja ELis 9,5%ni; arvestades, et USAs on kuni 19-aastaste noorte tööpuudus jõudnud 24,6%ni ning ELis on kuni 25-aastaste noorte tööpuudus hiljuti ületanud 20% ning kerkinud Hispaanias ja Kreekas enneolematule tasemele, ületades 40%;
- D. arvestades, et USA Kongressi eelarvebüroo andmetel kasvas aastatel 1979–2007 USAs kõrgeima sissetulekuga ühe protsendi leibkondade inflatsiooniga korrigeeritud keskmine maksujärgne reaalitud 275 protsenti, samal ajal kui madalaima sissetulekuga 20 protsendi elanike tulu kasvas nimetatud 28 aasta jooksul ainult 18 protsenti; arvestades, et samasugust, kuigi mitte nii teravat sissetulekute ebavõrdsuse suurenemise tendentsi võib täheldada ka Euroopa Liidus;
- E. arvestades, et nii Ameerika Ühendriikides kui ka Euroopas avaldavad inimesed suurte pankade ja börside juures, mis sümboliseerivad kasvavat sotsiaalset ja majanduslikku ebavõrdsust, protesti ettevõtete võimu ja mõju vastu, mida nad eelkõige finantsturu valdkonnas valitsustele avaldavad; arvestades, et inimesed keelduvad pangandussektori läbikukkumist kinni maksmast;
- F. arvestades, et ei Ameerika Ühendriigid ega ka EL ja selle liikmesriigid ei täida oma kohustusi ÜRO aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks, kuigi suure nurjumise ärahoidmiseks on aega ainult kolm aastat;
- G. arvestades, et Afganistanis jätkub sõda, mis on juba kaasa toonud kümneid tuhandeid tsiviilohvreid ja riigi ning kogu piirkonna katastroofilise ebastabiilsuse; arvestades, et tegelikult ei ole NATO valdavalt sõjaline poliitika lahendanud ühtki Afganistani probleemi;
- H. arvestades, et USA ja NATO õõnestavad üha rohkem rahvusvahelist õigust, rikkudes kolmandate riikide territoriaalset puutumatust ning teiste riikide siseasjadesse

mittesekkumise põhimõtet, nagu näitavad droonirünnakud Pakistanis ja hiljutised NATO sekkumised;

- I. arvestades, et USA ja mõned Euroopa Liidu liikmesriigid takistavad endiselt Palestiinat ÜRO liikmeks saamast, vaatamata oma lubadustele nn kahe riigi lahendust toetada; arvestades, et Lähis-Ida nelik ei ole pikkade aastate jooksul suutnud Lähis-Ida konflikti lahendamist toetada;
 - J. arvestades, et paljudest deklaratsioonidest hoolimata on tuumadesarmeerimise valdkonnas vähe ära tehtud; arvestades, et selle asemel, et Venemaaga julgeolekuküsimustes koostööd taotleda, valmistub USA ühepoolset paigutama Euroopa eri piirkondadesse raketitõrjesüsteemi komponente;
 - K. arvestades, et Obama administratsioon ei ole kaotanud Kuuba suhtes kehtestatud sanktsioone;
 - L. arvestades, et Ameerika Ühendriikides kehtib 38 osariigis ja föderaalset tasandil endiselt surmanuhtlus;
 - M. arvestades, et niinimetatud terrorismivastase sõja ajal kasutas USA Luure Keskagntuur tänastes ELi liikmesriikides asunud salavanglaid, kus kahtlusaluseid ülekuulamistel piinati, enne kui nad USAsse viidi; arvestades, et üks sellise tegutsemisviisi näide on Abd al-Raim al-Nashiri juhtum, mis võib lõppeda surmanuhtluse määramisega;
1. avaldab solidaarsust meelevaldajatega ning nende üleskutsega finantsturukapitalismile lõpp teha ja jõukus radikaalselt ümber jaotada; kutsub ELi ja USA poliitilist juhtkonda üles loobuma meelevalduste eiramisest ja otsima majandus-, finants- ning sotsiaalkriisi lõpetamiseks lahendusi, mis vastaksid inimeste huvidele ja peataksid finantsturu diktaadi ning püüdma luua alternatiivset poliitikat ülemaailmse majandusarengu vajalikuks sotsiaalseks ja ökoloogiliselt kestlikuks ümberkujundamiseks, nagu soovitatakse Stieglitzi komisjoni aruandes;
 2. kutsub USA valitsust üles loobuma vastuseisust ülemaailmsele finantstehingute maksule;
 3. palub Atlandi-ülestel partneritel tegeleda majandus- ja finantskriisi süsteemsete põhjustega ning võtta viivitamata otsustavaid meetmeid uut majanduskorda käsitlevate eeskirjade kehtestamiseks; nõuab, et poliitika põhitähelepanu ei suunataks spekulatsioonide väljajätmisele, vaid töökohtade loomisele ja vaesuse lõpetamisele kogu maailmas; nõuab seetõttu vastavaid muudatusi Atlandi-ülese majandusnõukogu tulevases tegevuskavas ning tihedate ja läbipaistvate sidemete loomist õigusloojate Atlandi-ülese dialoogiga;
 4. võtab teadmiseks Ameerika töökohtade seaduse eelnõu, pidades seda esimeseks sammuks poliitika tähelepanukeskme nihutamisel nõudluse loomisele, ning kutsub Euroopa Komisjoni omalt poolt koostama samasuunalisi poliitikaettepanekuid tööhõive suurendamiseks kriisist tabatud ELi liikmesriikides;
 5. tunneb tõsist muret ÜRO põhikirja jätkuva õhnestamise pärast; nõuab poliitikamuutust ja NATO sõjalise võimu strateegia asendamist; palub Atlandi-ülestel partneritel viia ellu mitmepoolsuse lubadused, eelkõige rahvusvaheline koostöö ÜROga;

6. tervitab Palestiina ühinemist UNESCOga ning avaldab kahetsust, et pärast seda otsust peatas USA oma UNESCO osamaksude tasumise;
7. nõuab Palestiina riigi kohest tunnustamist ja tema ÜRO liikmetaotluse heakskiitmist; kinnitab taas oma tugevat toetust kahe riigi lahendusele, mille aluseks on 1967. aasta piirid ja Jeruusalemm mõlema riigi pealinnana ja kus Iisraeli riik ning sõltumatu, demokraatlik ja elujõuline Palestiina riik elavad külge külge kõrval rahu ja julgeolekus; kutsub Atlandi-üleseid partnereid üles selle eesmärgi nimel töötama;
8. rõhutab uuesti, et nn terrorismivastast võitlust ei saa pidada rahvusvahelist õigust rikkudes ning niisuguste traditsiooniliste ühiste põhiväärtuste kulul nagu inimõiguste ja põhivabaduste tunnustamine, õigusriigi põhimõtted ja asjakohased Genfi konventsioonid;
9. kritiseerib praegust välis- ja julgeolekupoliitikat ja nii ELi kui ka USA diplomaatilist koostööd, samuti liikmesriikide diplomaatilist koostööd Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikides, eelkõige seoses Süüria, Iraani ja Liibüaga, palub poliitika, sealhulgas ka kaubandus- ja kultuuripoliitika ümberkorraldamist, et see rajaneks rangelt mittesekkumise ja territoriaalse puutumatus põhimõtetel; palub Atlandi-ülestel partneritel töötada püsiva rahu ja julgeoleku nimel selles piirkonnas;
10. kutsub USAd ja ELi üles kõiki oma vägesid Aafrika kontinendilt välja viima; nõuab ühiseid jõupingutusi Aafrika riikide valitsuste ja Aafrika Liidu toetamiseks võitluses vaesuse kaotamise ning majandusliku ja sotsiaalse arengu saavutamise nimel; nõuab, et rahaliselt kompenseeritaks puudujääk, mis tekkis Aafrika Liidu eelarves, kui liidu olulise toetaja Liibüa osamaksed NATO sekkumise tagajärjel seiskusid;
11. tuletab meelde president Obama lubadusi tuumadesarmeerimise kohta; nõuab tungivalt, et EL ja USA püüaksid tagada relvastuskontrolli ja desarmeerimise läbirääkimiste taasalustamise mitmepoolsel tasandil ÜRO süsteemi raames; kordab oma üleskutset USAle:
 - mitte siduda tuumadesarmeerimist USA ja NATO tarbetu raketitõrjeprojektiga Euroopas;
 - mitte kompenseerida tuumadesarmeerimise meetmeid tavarelvastusega;
 - peatada lahingtuumarelvade uue põlvkonna väljatöötamine;
 - ratifitseerida tuumakatsetuste keelustamise leping;
 - ratifitseerida jalaväemiinide kasutamise, ladustamise, tootmise ja üleandmise keelustamise ning nende hävitamise Ottawa konventsioon;
 - ratifitseerida kassettlahingumooni konventsioon;
 - lõpetada vastuseis ÜRO bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni täitmise protokollis suhtes;
 - toetada tuumarelvade leviku tõkestamise lepinguga kehtestatud korra karmistamist, täites selleks rangelt kõiki lepingus, eelkõige selle artiklis 2 sätestatud kohustusi;

- anda uus tõuge keemiarelvade konventsiooni rakendamisele ja selle korralduse karmistamisele;
12. nõuab, et USA lõpetaks Kuuba-vastase blokaadi, vabastaks neli USA vanglates kinnipeetavat Kuuba kodanikku, laseks neil, kaasa arvatud varem vabastatud, kuid Floridasse jääma sunnitud Rene Gonzalezil Kuubasse tagasi pöörduda ning sulgeks Guantanamo sõjaväebaasi;
13. kutsub Ameerika Ühendriike ja Euroopa Liitu üles muutma oma poliitilisi ja kaubanduslikke suhteid eelkõige Ladina-Ameerikaga, loobudes muu hulgas üksnes kahepoolsete ja mittevastastikuste vabakaubanduslepingute sõlmimise kursist ja alustades uut kaubandus- ja poliitiliste suhete ajastut, mis rajaneks partnerlusel, vastastikusel austusel ja konstruktiivsel, tugevdatud piirkondlikul koostööl, mille eesmärgiks on toetada Ladina-Ameerika riikide valitsusi nende töös sotsiaalse, ökoloogilise ja majandusliku arengu nimel ning ühiskondlike ja individuaalsete inimõiguste edendamiseks, ning ühineda jõupingutustega uimastikuritegevuse lõpetamiseks, arvestades, et USA ja EL on olulised uimastiturud ja relvatarnijad;
14. mõistab hukka Ühendriikide ja Euroopa Liidu agressiivse, turulepääsule orienteeritud tegevuse ning kutsub eelkõige USA-d üles loobuma vastuseisust vähim arenenud riikide toetusmeetmete paketi üle kokkuleppe saavutamisele eelseisval WTO ministrite konverentsil;
15. palub USA-l ratifitseerida Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuut;
16. nõuab taas kord, et USA loobuks surmanuhtlusest föderaalset ja osariigi tasandil;
17. võtab teadmiseks, et 2011. aasta märtsis alustati läbirääkimisi isikuandmete kaitset käsitleva ELi-USA lepingu sõlmimiseks; tuletab meelde oma 2010. aasta ELi-USA tippkohtumise eelses 11. novembri 2010. aasta resolutsioonis väljendatud seisukohta nimetatud lepingu asjus ning rõhutab, et niisugune raamleping peaks tagama põhiõiguste kõrgetasemelise kaitse, sätestades seaduslikult siduvad ja jõustatavad andmekaitsestandardid ning mehhanismid nende standardite tõhusa kohaldamise tagamiseks;
18. kinnitab veel kord, et ei poolda andmeplokkide ja reisijaid käsitlevate andmete edastamist USA-le ja üldiselt kolmandatele riikidele niinimetatud terrorismivastase võitluse ettekäändel; rõhutab, et soovib USA-ga täielikku vastastikust teabevahetust kõikide rahvusvahelise andmevahetusega seotud sündmuste kohta;
19. on seisukohal, et kliimamuutus, alternatiivne energiatootmine ja energiatõhusus peaksid saama Atlandi-ülese majandusnõukogu prioriteediks; ergutab sellega seoses majandusnõukogu koostööle kliimamuutusega toimetulekuks võetud energiasäästu meetmete rakendamisel; nõuab tihedamat regulatiivset koostööd toodete energiatõhususe normide valdkonnas;
20. kutsub majandusnõukogu laiendama koostööd elektritranspordi ühiste standardite väljatöötamiseks ka teistele tootjatele ning kasutama ajaloolist võimalust pakkuda lõpuks õiglase kaubanduse tingimusi toormetarnijatele, näiteks Boliiviale, selle asemel et vaeste

kulul jätkata ägedat konkurentsi tooraine pärast;

21. toonitab, et Rio+20 tippkohtumine on otsustava tähtsusega võimalus tugevdada poliitilist pühendumist ülemaailmsele säästvare arengule ning arengu- ja tööstusriikide vahelist partnerlust; rõhutab, et Durhani konverentsi üldiseks eesmärgiks peab endiselt olema õiguslikult siduva rahvusvahelise lepingu sõlmimine, mis toetuks ühise, kuid diferentseeritud vastutuse põhimõttele; nõuab, et Atlandi-ülesed partnerid töötaksid välja 2012. aasta järgse rahvusvahelise õiguslikult siduva lepingu, mis vastaks 2°C eesmärgile; seoses sellega, et 2010. aastal suurenesid CO₂ heitkogudes rekordiliselt üle 6%, kutsub ELi ja USA-d üles kiiresti suurendama Hiina ja India puhtale tehnoloogiale ülemineku toetamist;
22. on seisukohal, et ELi ja USA parlamentide vahelise poliitilise dialoogi tõhustamine on vajalik ja tähtis; rõhutab, et see dialoog peab arenema avatult ja läbipaistvalt; kutsub ELi ja USA juhtkonda ja parlamente üles pöörama rohkem tähelepanu kodanikuühiskonna tasandi suhetele, sealhulgas korrapärasele konsulteerimisele kodanikuühiskonna esindajatega;
23. väljendab tõsist muret seoses tasakaalu puudumisega õigusloomet käsitlevas dialoogis USA-ga, mis avaldab mõju Euroopa õigusloomele; on veendunud, et töö Atlandi-üleses majandusnõukogus ja õigusloojate Atlandi-ülese dialoogi raames peab toimuma läbipaistvalt ja aruandekohustust järgides;
24. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide parlamentidele ning Ameerika Ühendriikide presidendile ja Kongressile.